LIBRARY OF CONGRESS
WASHINGTON D.C. 20540

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 89. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 11-го ТРАВНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 11, 1984 No. 89. VOL. XCI.

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ ПІДГОТОВА ДО ВШАНУВАННЯ М. БЕК

Д-Р П. САВАРИН ВИСТУПИТЬ З ПРОМОВОЮ

Д-р М. Бек

Д-р П. Саварин

Дітройт (В.П.). — Громадський Комітет для відзначення 50-ліття суспільно-політичної праці д-р Марусі Бек завершив організаційну стадію громадських святкувань, яких завершенням буде Ювілейний бенкет у неділю, 17-го червня ц.р.

Кермуючись критеріями та особливою пошаною, якою втішається д-р М. Бек в українському суспільстві взагалі, комітет докладає всіх старань, щоб ювілейні відзначення були на відповідному рівні. Д-р Петро Саварин, президент Світового Конгресу Вільних Українців, прийняв запрошення і заповів свою участь у бенкеті, на якому виголосить головну промову. У мистецькій частині виступить оперова співачка Христина Р. Липецька та відомий співак-соліст Ярема Цісарук. Обидвоє виступлять із сольоспівами та дуетом.

Ювілейний бенкет відбудеться в авдиторії катедрального храму св. Покрови в Савтфілді, Миш. (Евергрін і 9-та миля). Коктейль — о год. 3-ій, а програма почнеться о год. 3:30 по полудні. Квитки вступу, 15 дол. від особи, тільки в передпродажі слід набувати в членів комітету заздалегідь, бо в дні імпрези їх при касі не буде.

Простора заля мабуть не зможе змістити всіх учасників, що бажають вшанувати заслужену ювіятку, тому комітет уможливив кожному виявити свою пошану д-р М. Бек, складаючи свій даток на Літаратурну Фундацію її імени. Усі прізвища та зложені датки будуть поміщені в ювілейній програмі, яку комітет вже почав опрацьовувати.

Квитки вступу можна також набувати у фінансового референта комітету Романа Лазарчука, 6810 Rosemont, Detroit, Mich. 48228, tel.: (313) 336-5486; туди слід висилати датки на Літературну Фундацію, виписуючи чеки на: Mary V. Beck Testimonial Committee.

Дотеперішні ознаки вказують, що відзначення будуть величаві й тим чином українська суспільність гідно вшанує д-р М. Бек, на що вона вповні заслужила своєї 50-літньою творчою працею для українського народу.

СОВЄТИ ПОШИРИЛИ ОФЕНЗИВУ НА ЦІЛИЙ АФГАНІСТАН

Ню Йорк. — В Нюйоркському Фрідом Гавз відбулась у понеділок, 7-го травня ц.р., пресова конференція з участю великої кількості американських і закордонних кореспондентів, на якій з докладними інформаціями про весняну мілітарну офензиву совєтського війська в Афганістані, яка, як відомо, триває вже другий тиждень, виступив член руху спротиву для визволення Афганістану Абдул Рагім.

Не зважаючи на обмеження часом, А. Рагім зумів переповісти журналістам не тільки про історію окупації його країни совєтськими військами і перетворення її в поле бою між афганським народом і наїзниками та їхніми афганськими спомагачами, але докладно поінформувати присутніх про морд афганського народу совєтськими окупантами, який, як це він окреслив, здійснюється на очах цілого світу. Совєтський Союз, згідно з інформаціями Рагіма, вдержує в Афганістані велику армію в числі біля 200,000 осіб, окремі ескадрони летунства і навіть КГБівські частини, які виконують ролю екзекутора і займаються „мокрою роботою".

А. Рагім заявив, що спочатку офензива розпочалася в околицях Кабулю, столиці Афганістану, у долині Панджір, але опісля показалось, що совєтське командування розгортає офензиву у цілій країні і проти всіх повстанських частин рівночасно. Крім того окремі совєтські відділи замкнули герметично кордон між Афганістаном і Пакістаном і всі головніші переходи, надіючись таким способом унеможливити відворот повстанців перед наступом великих числом совєтських частин. Крім того, як виглядає з повідомлень, совєтське командування почало стосувати нову стратегію наступу. Спочатку вони атакують противника бомбами, гарматами і ракетами, а опісля пускають в рух тяжкі і менші танки, за якими наступає піхота. Цю тактику широко застосовував в Европі ген. Двайт Айзенгавер та інші американські командири з великим успіхом. Совєти натомість під оклик „Гурра" пускали піхотинців в першу лінію під кулі німецьких скорострілів.

А. Рагім підкреслив, що він має зв'язок з двома головними командирами повстанців, Бурганнудіном Раббані і Ахмедом Шахом Масудом, відповідальним за повстанську базу в долині Панджір. З їхніх інформацій виходить, що Москва переводить зумисний масовий морд всього населення Афганістану, свого роду геноцид, і немає помилування для старших і дітей з-посеред цивільного населення. Не зважаючи на великі людські втрати і втрати військового виряду, совєти продовжують офензиву з повною силою, доставляючи на місце боїв все нові й нові військові частини і зброю. Понад 10,000 осіб втратили дотепер дах над головою і їх треба вважати біженцями. Деякі села совєтські війська знесли з лиця землі.

Рагім закликав держави Заходу дати повстанцям більш модерну і тяжчу зброю, бо вони не мають з чим протиставитись совєтським окупантам, але зброї напевно не складуть на зважаючи на те, як закінчиться ця чергова московська „м'ясорубка" афганського народу, що її доконують комуно-московські окупанти при допомозі їхньої модерної зброї, а головно тяжко озброєних гелікоптерів.

Переслідують дружину А. Сахарова

Москва. — Як повідомляють з Москви приятелі родини Андрея Сахарова, його дружина Єлена Боннер не може тепер залишити міста Горькій, де живе на вигнанні її чоловік Андрей Сахаров. Рівночасно її оскаржують за „знеславлення совєтського уряду".

Такі інформації подала Ірина Г. Крісті, якій вдалося провести в неділю, 6-го травня, трихвилинну телефонічну розмову з подружжям Сахарових.

Як відомо д-р А. Сахаров примушений жити на вигнанні у Горькому з тим, що лише найближчі члени родини мають право його відвідувати. Досі його дружина могла без перешкод подорожувати між Москвою і Горьким. Д-р А. Сахаров розпочав в середу, 2-го травня ц.р., голодівку з домаганням, щоб дозволили його дружині виїхати на лікування до ЗСА, після того, як вона мала вже кілька серцевих атак.

Затримання її тепер в місті Горькому та переслухання і оскарження за знеславлення уряду, як також за державну зраду, прийшли після того, як в п'ятницю, 4-го травня, совєтська преса широко писала про те, що д-р А. Сахаров і його дружина конспірують з американською амбасадою, щоб розпочати знову протисовєтську кампанію.

У вівторок, 8-го травня, в Ню Йорку дочка Є. Боннер Татяна Янкелевіч відчитала на пресовій конференції листа д-р А. Сахарова, писаного ще в січні, в якому він заповідає, що буде переводити голодівку, якщо не дозволять його дружині виїхати на лікування і побачення з дітьми, внуками та матір'ю. В листі він пише, що вже перед роком Є. Боннер відкинули можливість лікування на її серцеві недомагання і він уважає, що піддатися тепер лікуванню в СССР було б навіть небезпечно.

Державний департамент негайно подав свою заяву, в якій засудив негуманне і незрозуміле становище уряду СССР у відношенні до д-р А. Сахарова і його дружини.

К. Черненко змінює головачів у совєтському судівництві

Москва. — Майже непомітно на Заході пройшла зміна судових голів у совєтах, яку ухвалено на тій самій сесії Верховної Ради, на якій Константина У. Черненка зробили „президентом СССР", додавши йому ще другу найголовнішу функцію совєтського головача до його титулу керівника комуністичної партії.

Пересування високих судейських офіційних осіб по гієрархічній судівничій драбині в СССР, — де судівництво не становить незалежної вітки в державному правлінні, а є лише наглядачем над виконанням постанов екзекутивної влади, — розпочалося з відходом на емеритуру 72-річного голови Верховного Суду Лєва Н. Смірнова, який був на цьому пості з 1972 року. На його місце став Владімір Теребілов, який був міністром справедливости з 1970 року. На місце Теребілова став Борис В. Кравцов, що був прокурором у РСФСР. Александра Рекункова на цій же сесії затверджено далі на пості прокурора СССР, що його він займає від 1981 року.

Серед інших високих призначень слід згадати ще головного редактора „Ізвєстій", офіційного органу уряду СССР, Лєва Н. Толкунова, що став головою однієї з палат Верховної Ради СССР

ПРЕЗИДЕНТ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД КОМУНІЗМОМ

Президент Р. Реген.

Вашінґтон. — Президент Роналд Реген закликав в середу, 9-го травня ц.р., американський нарід і його репрезентантів в обидвох палатах Конґресу зробити все можливе, щоб зупинити похід комунізму в Центральній Америці, який він вважає безпосередньою загрозою для З'єдинених Стейтів Америки і американських інтересів в західній гемісфері.

„Центральна Америка є Америкою, — заявив Президент, — вона географічно розтанована перед нашими порогами і тому комуністичні держави, в першу чергу Совєтський Союз, Куба і Нікараґуа, робитимуть усі заходи, щоб поширити і закріпити комунізм в цій, важливій для них частині світу". Він закликав американський нарід і Конґрес поробити належні заходи для зупинення і поширення комуністичної гегемонії в Центральній Америці поки це ще є можливим, бо пізніше може бути запізно, а жертви в обороні демократії і демократичних принципів пізніше можуть бути значно більші.

Президент Р. Реген виступив з півгодинною промовою до американського народу безпосередньо з Білого Дому, а його звернення передавали крайові телекомпанії, даючи опісля опозиційній Демократичній партії час на відповідь.

Крім політичного аспекту, Президент порушив у своїй промові-закликові також економічний бік справи, заявляючи, що американська економіка буде значно загрожена, якщо ЗСА дозволять закріпитися комунізмові в Ель Сальвадорі і Нікараґуа, бо вся торгівля з Латинською Америкою й іншими країнами світу відбувається почерез Панамський канал.

„Досі ми допомагали Сальвадорові і рухові спротиву в Нікараґуа тільки до тієї міри, щоб оминути катастрофи, але недостатньо, щоб розв'язати раз і назавжди існуючу кризу і осунути загрозу, так що Ель Сальвадор ми залишили майже на поталу комуністам, щоб він спливав кров'ю на очах власного народу, який тягоніє до демократії і де тільки може її обороняє", — підкреслив Р. Реген наводячи численні приклади з підривної діяльности Куби і Ніка-

Закінчення на ст. 3.

Широко поширюється брошура про польсько-українські відносини

Баффало, Н. Й. — Весною 1982 року „Український Квартальник" надрукував довшу статтю українського лікаря д-ра Люціяна Карачка з Кракова п.н. „Огляд трагічних польсько-українських відносин". Стаття була написана в двох мовах, польській і українській; в Америці вона була перекладена на англійську мову.

Закінчення на ст. 3.

Болгарія і Східня Німеччина не братимуть участи в Олімпіяді

Вашінґтон. — Відразу, коли у вівторок, 8-го травня, стало відомо, що СССР відмовився від участи в Олімпійських Іграх у Лос Анджелесі цього літа, тут у столиці ЗСА, висловлюючи жаль з того приводу, речники Адміністрації президента Регена припускали, що Уряд не робитиме ніяких заходів, щоб вплинути на совєтський уряд, щоб він змінив свою відмову від участи совєтських спортсменів у Олімпійських Іграх. Олімпіяда розпочинається вже 28-го липня в Каліфорнії. Американський Уряд, кажучи, що він „вже робив досить, щоб іти назустріч вимогам совєтів", в середу, 9-го травня, офіційно підтвердив, що він не проситиме Москву повернутися на Олімпіяду. Натомість Уряд також не забороняє американським олімпійським та іншим чинникам робити те, що вони уважають за потрібне, щоб полагодити різномову. І так президент Лос-Анджельського Олімпійського Організаційного Комітету Пітер В. Иберрот їде в четвер у Москву переговорити справу участи совєтських атлетів у Олімпіяді, віряччи, що є можливість умовити совєтів повернутися до участи в змаганнях. Так само чорний релігійний проповідник і теперішній кандидат на номінацію на президента від Демократичної партії Джессі Джексон виявив бажання говорити з совєтським амбасадором до ЗСА Анатолієм Добриніним, щоб вплинути на зміну совєтської настанови. Участи совєтів у Олімпіяді особливо бажають американські спортовці, які хочуть змагатися із совєтськими спортовцями цього літа, уважаючи їх за „найкращих" спортсменів, „найбільш вишколених" тощо.

Вміжчасі, вже у середу, 9-го травня, і в четвер, 10-го травня, стало відомо, що, відповідно, спочатку Болгарія, а потім — Східня Німеччина заповіли, солідаризуючись із становищем Совєтського Союзу, що вони також відтягають свої спортові олімпійські дружини від участи в Олімпіяді в Каліфорнії.

Молоді Половчаки дальше стоять в центрі уваги засобів інформації

В. Половчак, д-р Ю. Куляс і Н. Половчак в редакції „Свободи" під час відвідин.

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Наталка і Володимир Половчаки, які постійно проживають в Чикаго, тепер у власному вже помешканні, майже кожного тижня є в центрі уваги засобів масової інформації не тільки в Америці, але й в інших країнах Заходу, а то й в пресі „країни рад", куди повернулись їхні батьки.

Для молодих Половчаків — 20-літньої Наталки і майже 17-літнього Володимира — життя в Америці вже набрало певних стабільних форм, а у випадку Наталки, яка має забезпечене постійне перебування в ЗСА, своєрідної рутини — школа, розваги, товариське життя, — що його часом перериває той чи інший кореспондент телебачення, радіо, газети. У випадку Володимира ще слід додати переслухання і свідчення у судах — тепер федеральному, — бо Американська унія громадянських свобід, на прохання, і згодливо за гроші совєтського уряду, добивається повороту Володі до СССР, не зважаючи на те, що він категорично відмовився від такого повороту, а дане Державним департаментом право азилю є дальше в силі.

Про цю та інші справи розповіли молоді Половчаки редакторам „Свободи" і „Українського Тижневика" та затрудненим в Головній Канцелярії УНСоюзу екзекутивним урядникам в понеділок, 30-го квітня, під час відвідин та після інтерв'ю на телевізійній сітці Сі-Бі-Ес в Ню Йорку. Вони прибули на схід з Чикаго в товаристві їхнього адвоката, опікуна і речника Володі, д-ра Юліяна Куляса. При цій нагоді д-р Куляс вписав Половчаків в члени УНСоюзу, а Наталка в імені обоїх, висловила гордість з приналежности до найбільшої і найстаршої української організації у вільному світі. Вони оглянули приміщення УНСоюзу і „Свободи", познайомились з модерним друкарським улаштуванням, — зокрема Володимир, який дуже цікавиться компюторами, — архівними матеріялами, бібліотекою тощо.

На закінчення зустрічі гості пригадали, що справа Володимира ще далеко не розв'язана, а відомо, що судові процеси в ЗСА — дуже коштовні. Тому прохають вони українських громадян доброї волі не забувати про них і допомогти їм виборити Володимирові перебування на волі.

У СВІТІ

БАНҐЛЯДЕШ ДОМІГСЯ від Індії зупинити будувати бар'єр з колючого дроту на кордоні поміж обома країнами. Індія, будуючи таку колючу стіну на кордоні, мала на меті стримувати нею постійний потік втікачів від нужди і злиднів з Банґлядешу у провінцію Ассам в Індії, але тепер, після великого протесту з боку Банґлядеш, Індія припинить будівництво загорожі, яке довело навіть до збройних сутичок поміж прикордонними військами з однієї і другої сторони. У Бенґлядеші влада заперечує, що звідти є масова міграція населення до Індії, хоч насправді люди дійсно звідти тікають.

19 ЮҐОСЛАВСЬКИХ інтелектуалістів вимагають резиґнації міністра внутрішніх справ Стане Долянга або вияснення про таємничу смерть одного з арештованих минулого місяця югослава. Радомір Радовіч був одним з 28 арештованих 20-го квітня ц.р. за те, що вони зібралися в одному мешканні, щоб слухати Мілована Джіласа, найславнішого югославського дисидента, що був колись заступником президента Тіта. Радовіча звільнили після 24 годин, але закликали на переслухання на поліцію день пізніше. По переслуханні його звільнили і він пропав без вісті. Тиждень після того найшли його тіло в літній хаті поза Беоґарадом.

В БЕЙРУТІ ЗНОВУ СХОПЛЕНО американського громадянина. Тим разом це американський презбитеріянський священик, якого схопили невідомі злочинці, як він ішов зі своєю дружиною біля їхнього помешкання у західньому Бейруті. Це вже четвертий американський громадянин в останньому часі, якого схопили в Ливані. Підозрівають, що тим разом це знову праця проіранських політичних груп.

В ЗІМБАБВЕ, СПЕЦІЯЛЬНА комісія католицької церкви для миру і справедливости оскаржила армію, що її члени вбили щонайменше 20 фармерів, а багато більше били, тортували і знасилували жінок. Все це відноситься до цивільного населення в провінції Матабелєленд. Непідтверджені вістки подають, що тепер члени армії поспішно викопують раніше вбитих фармерів та палять їхні тіла, щоб не було доказу їхнього злочину.

РАДІО В БАҐДАДІ подало урядовий комунікат, що іракські війська знищили під час налету на Перську затоку в понеділок, 7-го травня ц.р., два кораблі, які везли ропу. Англійська розвідка, яка слідкує за суднами, що їх нищать у війні між Іраком і Іраном, підтверджує, що вантажний корабель Савдійської Арабії збомбардовано і він згорів. Залога, крім одного члена врятувалася. Про другий корабель, що мав бути знищений, нічого не відомо.

ПІСЛЯ НЕСПОКОЇВ, які були в Панамі у наслідок виборів у понеділок, 7-го травня ц.р., новообраний президент Хорґе Ільюєка звернувся зі закликом до своїх горожан задержати спокій і не проливати більше крови. Остаточні висліди виборів ще далі не є подані до загального відома і усі три кандидати обстоюють кожний окремо, що він є переможцем у виборах. Телевізійні станції Панами, контрольовані Урядом, дають дуже мало інформацій про останні події в Панамі.

В АМЕРИЦІ

ДЕМОКРАТИ В СЕНАТІ намірялися прийняти законопроєкт, на підставі якого Уряд міг заощадити 204 більйони долярів, очевидно, в першу чергу коштом зменшення оборонного бюджету, але під час голосування вони не отримали вимаганої більшости голосів і їхня пропозиція покищо перепала. Політичні спостерігачі підкреслюють, що п'ять републіканців голосували разом з демократами, а два демократи були відсутні. Републіканці натомість підтримують плян зменшення дефіциту в сумі 144 більйони долярів, який має всі вигляди перейти в Сенаті, бо його підтримує також Уряд і сам президент Роналд Реген.

ФЕДЕРАЛЬНА АҐЕНЦІЯ для охорони довкілля (ЕПА) повідомила, що завдяки спільним зусиллям і закону з 1971 року, повітря в багатьох частинах ЗСА, зокрема у великих містах, значно поправилось, не зважаючи на збільшення числа автомобілів. Речники ЕПА вважають, що автомобільна й інші індустрії значно причинились до цієї поправи.

НА СПІЛЬНОМУ ЗАСІДАННІ Конґресу було вшановано 100-річчя з дня народження колишнього популярного президента Геррі Трумана, який перебрав керівництво З'єдиненими Стейтами Америки в тяжкому 1944 році, тоді коли тривала ще Друга світова війна. В церемонії взяла участь дочка Трумана Марґарет Труман-Деніел. Президент Роналд Реген і колишні президенти Ричард Ніксон, Джералд Форд і Джиммі Картер прислали листовні привітання прославляючи Г. Трумана. Під час церемонії промовляли лідери Сенату і Палати Репрезентантів.

ФЕДЕРАЛЬНА ТОРГОВЕЛЬНА комісія (ФТС) звернулася з проханням до обидвох палат Конґресу прийняти окремий законопроєкт, який зобов'язував би продуцентів тютюну і тютюнових виробів друкувати на опакуванні цигарок, цигар й інших виробів пересторогу у якій було б сказано, що: куріння цигарок спричинює хворобу пістряка, емпфиземи, серця; шкодить вагітним жінкам і ще ненародженим дітям. На думку речників ФТС Конґрес повинен включитися більш активно в боротьбу проти куріння, а тим самим до сповільнення розвитку численних хворіб в ЗСА.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ погодилася, щоб федеральний Уряд розпочав досліди над побудовою і запущенням у стратосферу міжпростірної станції, випосаженої наймодернішою ляборатoрією і „квартирами" для людей, які перебували б на цій станції довший час. Для цієї цілі, тобто цілі цивільних, а не військових дослідів, комісія погодилася на використання 151 мільйонів долярів у початковій стадії. „Ми можемо запустити таку станцію приблизно десь в 1992 році, якщо досліди і продукція будуть реалізовані згідно з пляном", заявив сен. Слейд Ґортон, републіканець із стейту Вашінґтон, голова наукової і технологічної підкомісії. Палата Репрезентантів вже раніше погодилася з цим проєктом і включенням відповідної суми до бюджету на 1985 рік.

У наступному числі Українського Тижневика:

In The Weekly, May 13:

- Soviet labor activist Alexei Nikitin is dead.
- Demjanjuk's lawyer on KGB link to denaturalization proceedings.
- Mykhailo Horyn on Russification.
- New column: The Washington Connection, plus Panorama and all our regular features.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи демократія у Центральній Америці?

Українські газетні читачі нерадо бачать статті, які ніби відірвані від української проблематики. „Що нам, українцям, до справ якогось Ель Сальвадору, Нікараґуа, Панами чи іншої країни Центральної Америки, такої далекої від України?" — можна інколи почути від земляків. Підхід фальшивий. Поперше, всі події у широкому світі тепер так одні за одні зазублюються, що й українська проблематика так чи інакше заторкнена і пов'язана з усіма справами у широкому світі. Подруге Центральна Америка стала предметом експансії комунізму, чому противиться політики Роналда Реґена і на цьому тлі прийшло до затяжного зудару між Білим Домом, який радий грішми і зброєю допомагати протикомуністичному режимові в Ель Сальвадорі, та Палатою Репрезентантів, яка у принципі є проти втручання Америки у справи інших країн і стоїть на становищі, що і в Ель Сальвадорі уряд повинен порозумітися" і дійти до „згоди" з комуністичними партизанами. А це нам не може бути байдужою справою.

Останні вибори в Сальвадорі відбулися в травні 1982 року, а в квітні ц. р. створено там новий центро-правий уряд. Проте імпортовані з Нікараґуа партизани, узброювані перепачковуваною зброєю з Куби, яка з черги дістає її від Москви, не заперестала вести партизанської війни проти уряду, при чому число жертв іде в тисячі. Саме в минулий понеділок відбулися в цій маленькій еспаномовній країні, величиною за стейт Массачусетс, нові парляментарні вибори. Всі повнолітні чоловіки і жінки зобов'язані там за законом іти до виборчих домівок — всупереч погрозам комуністичних партизанів, які вибори бойкотували, як „незаконні", бо — мовляв — вони, партизани, є дійсними виразниками і вибранцями народу. Проте, як два роки тому, так і тепер виявилося, що автохтонне населення в масі лине до демократії. Йти голосувати — це для людей, тероризованих правими диктаторами і лівими партизанами — це атракція. За неповними ще, але вірогідними вістками, більшість у цих виборах здобула центрова Християнсько-демократична партія колишнього президента Хозе Наполеона Дюарте, який кандидував під двома головними гаслами: 1) боротьба проти вбогости; і 2) замирення в країні шляхом переговорів з партизанами. Ці обидва гасла йшли по лінії обширних рекомендацій, які склала президентові Реґенові окрема, покликана ним Комісія під головуванням колишнього державного секретаря Генрі Кіссінджера. У тому звідомленні стверджувалось, що найбільшою і найглибшою причиною успіхів комуністичної пропаґанди і комуністичної партизанки є нужда, безробіття, надзвичайно бідний життєвий стандарт маси населення. Тому Кіссінджер поручав давати Ель Сальвадорові фінансову економічну допомогу. Але він не виключав теж допомоги військові, яке протиділо б комуністичним партизанам, хоч і рекомендував завести з партизанами „діялог".

Найбільша опозиція демократів у Конґресі звертається проти толерування Урядом в Ель Сальвадорі так званих „ватаг смерти", яким закидається терор проти всіх інакодумаючих і потурання екстремноправій диктатурі. Виборча перемога Християнсько-демократичної партії Хозе Дюарте надзвичайно скріпить позиції Реґена супроти Конґресу. У наслідок виборів є познаки, що між обома Палатами Конґресу та Урядом прийде до компромісу. Уряд признає, що в Ель Сальвадорі немає ще повних людських прав, але твердить, що в цьому напрямку є вже великий поступ і відносини щораз кращають.

Майже одночасно відбулися вибори також в Еквадорі і Панамській республіці. За неповними ще остаточними звідомленнями — картина всюди більш-менш та сама: людям надокучила диктатура зправа чи зліва і люди линуть до свободи. Якщо б таке дійсно сталося, — якщо б у Центральній Америці збанкротувала московська концепція комунізації тієї частини американського континенту під самим боком З'єднаних Стейтів Америки, то це була б велика перемога політики Роналда Реґена й перемога всього вільного світу. Вона мала б теж напевне чималий вплив на листопадові президентські вибори, бо виразно виявилося би банкрутство демагогії демократичних суперників Реґена, що він „штовхає Америку до війни". Невдача комунізму в Центральній Америці могла б теж мати поважний вплив на відносини у тих країнах Африки (Анґоля), де на багнетах кубинських вояків заведено комуністичний устрій.

Олександер Татомир

„ОБНІМІТЕ Ж БРАТИ МОЇ НАЙМЕНШОГО БРАТА!"

Немає найменшого сумніву, що ЗУАДК – це дуже потрібна і корисна установа, яка кожночасно спішить з матеріяльною, а частогусто і з моральною допомогою, потребуючим українцям у широкому світі. На те вказують численні листи, що кожного дня напливають до ЗУАДК-у від наших земляків з різних країн і континентів. Одні з них дякують за отриману допомогу, а інші прохають про рятунок у матеріяльній скруті.

І не дивно, бо ЗСА й Канада — це найбагатші країни, які досі без вагання давали допомогу потребуючим, де б вони не находилися. А ми ж живемо в цих країнах і за кілька десятиріч зуміли не тільки сплатити заборгування, але й відкласти поважні суми грошей. Про те впевняють нас фінансові звідомлення українських щадниць і банків.

Наше громадянство від початків свого поселення у ЗСА спішило з більшою, або меншою допомогою братам і сестрам на рідних землях, а згодом на поселеннях. Тільки завдяки небувалій жертвенності українців ЗСА і Канади пощастило переселити десятки тисяч наших земляків за океан, пощастило прийти з великою допомогою братам у Югославії по землетрусі, втікачам з комуністичних країн і потребуючим у Південній Америці, а недавно навіщеним стихійною повінню. Тим то зрозуміло чому всі, що найшлися у потребі, шукають нашої допомоги.

Цього року у 40-річчя ЗУАДК-у будуть зроблені докладні підсумки допомогової акції цієї харитативної інституції та огляд великої жертвенности нашого громадянства, що її особливо підкреслюють всі листи, а зокрема останні, які наспіли з Польщі, Австрії та Бразилії.

Листи з Польщі

Українець з Лемківщини пише: „Отримав від Вас 250 дол., за що сердечно дякую. Рівнож дуже вдячна Вам за те моя ціла родина. Я одружився зі своєю дівчиною, живу разом з її родичами, які мають вже по 80 років... У нас є три сини: Одарко 14 р., Богдан 12 р., а наймолодший Ярослав 7 р. Я поважно хворий і ніщо мене не тішить. Цілі Свята пролежав, а всі тільки плакали...".

Українка з села Мокрого під Польщею дякує за допомогу „Я одержала від Вашого Комітету 250 дол. З цілого серця дякую Вам за поміч. Це для нас велика підпора. Ви, Дорогенькі, навіть не уявляєте собі того. Прошу вибачити, що скоріше не повідомила та так зложилося, що я дуже хворіла через три тижні і перебувала в лічниці... Тут бракує ліків... Треба самим рятуватися... Пересилаю Вам, Дорогі Друзі, щирі побажання всього добра".

Студентка п'ятого року медицини в Польщі дякує за допомогу в науці: „Дякую Вам за гроші (300 дол.), які дістала в останньому часі... Вам буду могла завдячувати закінчення моїх студій. Так якось в моїм житті складається, що в найважчих хвилинах завжди хтось витягне до мене руку... Хіба немає гіршого, коли людина ввесь час гризеться, як заплатити за гуртожиток, за харчування і т. п. і так є кожного місяця зі мною. З дому не дістаю майже нічого, бо живемо дуже скромно. Щераз сердечно дякую і бажаю, щоб Бог дав Вам щастя і здоров'я".

Священик з українських земель під Польщею шле християнський привіт і подяку за посилку: „Щиросердечне і велике спасибі Вам і Високоповажаним жертводавцям за прислані пачки з одягом. Дуже дякую Вам особисто і від обдарованих парафіян. Ми хотіли би віддячитися якимись сувенірами, нпр., нашими вишивками, але наразі мало хто приїжджає з України, а у нас трудно з полотном і нитками до вишивання... Прийміть мої і наших вірних найкращі Великодні побажання преобільних ласк Воскреслого Спасителя".

Інформації з Австрії

„Керівник Українського Центрального Допомогового Об'єднання Австрії д-р Сергій Наклович повідомляє: „Два останні Ваші листи з чеками по 1,000 дол. і 350 дол. „на писанку" для втікачів ми отримали і щиро дякуємо за цю дотацію, бо щораз то нові біженці прибувають до Австрії... Тепер найбільше в моді ЗСА, майже всі хочуть там їхати... Наші часописи переповнені вістками, що 25, 000 поляків стараються про візу в австрійському конзуляті, аби виїхати з Польщі. 1/4 з них остане в Австрії... польський уряд хоче позбутися небажаних „революціонерів". У 1983 р. в одному кварталі виїхало 182, а за цей сам квартал у 1984 р. — 963 особи. Просимо Вас приготовитися на „несподіванку". Мусимо мати гроші на початок для новоприбулих, щоб з місця їм помогти... Вашого листа до наших втікачів ми зфотокопіювали і роздали їм усім. Подяка прийде..."

Прийшла вістка від д-ра С. Наклович, що саме чотири особи виїхали до ЗСА, а три вже є оформлені і кожної хвилини можуть бути в дорозі. — Останньо з дотацій ЗУАДК-у виплатив допомогу 41 новоприбулим на суму 3,307 долярів. Для контролі державних чинників ЗСА переслав список обдарованих з їхніми власноручними підписами.

Листи з Бразилії

Отець Йосафат Гавдида з Куритиби в Бразилії пише:

Закінчення на ст. 3.

Світлана Кузьменко

Гарний приклад

(Слово виголошене на імпрезі-тризні з приводу видання зібраних творів Оксани Лятуринської).

Я хочу коротко сказати про Організацію Українок Канади, до складу якої входить головний спонзор Зібраних Творів Оксани Лятуринської, а саме, Відділ Торонто-місто.

На протязі 50-річчя свого існування Організація Українок Канади, скорочено ОУК, дала неоцінений вклад праці для української спільноти в харитативній, культурно-освітній і видавничій діяльності. Відділи ОУК вже здавна організували гуртки книголюбів, курси навчання рідної мови, панелі і доповіді на виховні і культурно-освітні теми, авторські вечори українських поетів і письменників, конкурси живого слова. ОУК завжди підтримувала хорове і танцювальне мистецтво, організувала виставки книжок і народного мистецтва. До Другої світової війни вона давала фінансову допомогу рідним школам, політв'язням та українським організаціям у Західній Україні. Центральна Управа Організації була фундатором 5-го тому Енциклопедії Українознавства та співосновником товариства „Наша спадщина", яке влаштувало в замку Каса Лома, в Торонто, музей українського мистецтва, який щороку відвідує понад мільйон туристів з різних країн світу.

На протязі свого існування Організація Українок Канади завжди приділяла багато уваги харитативній діяльності. Під час Другої світової війни Центральна Управа співпрацювала з Червоним Хрестом. ОУК першою почала висилати пачки з ліками, харчами і одягом українським утікачам від совєтського режиму, які тоді опинилися в таборах ДП, та розшукувала родини, які підписували афідавіти, що уможливлювало переселення українських утікачів з Европи до Канади. ОУК виявила велике розуміння ваги рідного слова і фінансувала цілий ряд вартісних видань. Назву деякі з них: книга Олега Ждановича про Олену Телігу „На зов Києва"; твір Олени Звичайної „Золотий потічок з голодного Харкова"; книжка Катерини Антонович „Український народній одяг". У сторіччя з дня народження Лесі Українки видано її драму „Боярина", яка не увійшла в жадне видання зібраних творів Лесі Українки виданих в Україні. За редакцією Ірини Книш вийшов альманах ОУК „На службі рідного народу". 1974 року видано 2-ий том творів Васияна — про Василя Стефаника, під назвою „Творець із землі зроджений". Перелік видань ОУК можна б було продовжувати далі і далі.

Від 1950 року ОУК видає журнал „Жіночий світ", у якому містяться статті на виховні і культурно-освітні теми та проза і поезія українських письменників і поетів. 23 роки журнал редагувала Стефанія Бубнюк. Останні 10 років редакторкою „Жіночого світу" — Ярослава Зорич. Не можна не згадати, що „Жіночий світ у цьому році (1983) був відзначений спеціяльною грамотою Клюбом канадських журналістів і письменників, як найкращий етнічний журнал у Канаді, а його редакторка Ярослава Зорич — ще й окремою грамотою за її працю для журналу. До речі, Ярослава Зорич була ініціяторкою видання драми Лесі Українки „Бояриня" та другого тому творів Васияна, а також, зі Стефанією Савчук, заслуженою діячкою українського жіночого руху в Канаді, однією з ініціяторів „Зібраних творів Оксани Лятуринської". Це видання запроєктував і вклав у нього багато праці відомий редактор і видавець кращих українських видань Богдан Гошовський, яке на мою долю припало завершити, після того, як редактор Гошовський захворів.

Фінансував видання Відділ ОУК Торонто-місто для відзначення 50-ліття свого існування. Всі причетні до цього видання особи і організації поіменно відзначені в книзі. За свою працю у роздобутті фондів на це видання признання належить Марії Сіроті, координаторці фондів. Ще залишається хіба додати, що такий приклад для відзначення своїх ювілеїв гідний наслідування для всіх організацій — жіночих і не-жіночих. А за вклад праці для рідного народу, лише частинку якої я перелічила, ОУК, зокрема відділові ОУК Торонто-місто, належить велика подяка.

Дописи з життя громад, установ, організацій чи осіб мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками й писати розбірливо. Дописи слід надсилати до десяти днів після відбуття даної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи й правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи назв треба дати в дужках і їх.

Іван Кедрин

СИМОН ПЕТЛЮРА — ПРО СЕБЕ

„Симон Петлюра, статті-листи документи, том І. УВАН, Ню Йорк, 1956, „Симон Петлюра", том 2. Ню Йорк, 1979.

Симон Петлюра народився 10-го травня 1879 року і згинув з рук большевицького аґента 25-го травня 1926 року. Тому сам цей календарний місяць травень наче автоматично підсуває журналістові тематику цієї постаті, яка стала символом збройної боротьби України за її державність.

Існує вже чимала література про Симона Петлюру — але ще вона дуже недокладна і неповна. Життя, діла і значення Симона Петлюри в історії України все ще вимагають дбайливих студій. Все те, що дотепер появилося друком про Симона Петлюру, можна поділити на дві категорії: 1) речі інформаційного або 2) ґльорифікаційного характеру. З книжкових видань найбільшу вартість має монографія Василя Іваниса „Симон Петлюра — Президент України", 1879-1926. Накладом Станиці Союзу б. українських вояків, Торонто, Канада, 1952, стор. 258.

Вартість цієї книжки не тільки у тому, що вона охоплює цілість життя Симона Петлюри, почавши від його дитячих і шкільних років, аж по вбивство на розі двох вулиць Парижу і процесу проти вбивника, але й у відкликах автора до різних джерел, якими він користувався. Невеличка розміром (52 сторінки), але вагома змістом книжка Василя Проходи „Симон Петлюра" (1968 — без подання видавця і місця появи), де наприкінці подано також 12 назв різних джерел, що ними користувався автор, — книжка суто-інформаційного характеру. Дослідно-наукову вартість має книжка А. Яковлева „Паризька трагедія" (Збірник, Прага, 1930 р., стор. 230). Зрештою — це або спомини, як ось В. Королева-Старого „З моїх споминів про Симона Петлюру", Збірник, Прага 1930, стор 180 або статті розсіяні у прерізних збірниках, при чому слід згадати й Альманах УНСоюзу за 1979 рік „У сторіччя народження Симона Петлюри". Не існує споминів учасників війни-революції 1917-21 чи творів історично-спогадового характеру (як, наприклад, В. Винниченка „Відродження Нації", чи Дмитра Дорошенка „Мої спомини про недавнє минуле", Львів, 1923) — де не було б мови про Симона Петлюру.

Традиційно в роковини народин чи трагічної смерти Симона Петлюри появляються статті в українських часописах вільного світу. До другої вище згаданої категорії писань про Симона Петлюру — речей ґльорифікаційного характеру, слід зарахувати гарно технічно видану книжечку Петра Сагайдачного „В його тіні" Ню Йорк, 1951, стор. 64, з ілюстрацією на обгортці Миколи Бутовича.

Але все це статті, книжки, нариси, спомини про Петлюру. З тієї маси друкованих речей на перше місце вибивається двотомовий твір суто-наукового документального характеру „Симон Петлюра", де нема чужих, авторських інформацій та коментарів про Симона Петлюру, а де зібрані документи, що їх автором був сам Симон Петлюра. Перший том видано в 30-ту річницю з дня смерти Симона Петлюри, 1926-1956, книга великого формату 480 стор., друкована, мимоходом кажучи, в друкарні „Свободи" в Джерзі Сіті. До видавничої Комісії того твору належали А. Валійський (генерал), М. Ветухів (голова УВАН) і К. Паньківський — всі вже покійні, кожний з них непересічна постать.

Другий том, під таким самим титулом „Симон Петлюра" і субтитулом „Статті, листи, документи", під фірмою знову УВАН, але із зміненою редакційною колеґією, з якої для зредаґування цієї книжки найбільше причинилися проф. Тарас Гунчак і Любов Дражевська. У Видавничому комітеті на першому місці названо Митрополита УПЦеркви в Америці (він же Митрополит Української Автокефальної Церкви в діяспорі) Мстислава Скрипника. Насправді це його, Митрополита Мстислава, найбільша заслуга, що взагалі появилися ці два томи — монументальний твір, найважливіший і невідхильний для кожного історика-дослідника новітньої історії України та зокрема Симона Петлюри. Обидва томи, разом 1,106 сторінок „великої вісімки", видані технічно люксусово, у твердій полотняній обгортці з елеґантним графічним написом-рисунком Петра Холодного мол. Цікаво і незрозуміло, що дотепер, уже вісім років після появи першого тому твору і п'ять років після виходу другого тому не було про них ширшої згадки в українській пресі.

Тим часом ні один дослідник новітньої історії України, зокрема боротьби за права української мови і друку у другій половині минулого сторіччя, про що так пророчисто говорить у своїх споминах „Сторінки минулого" Олександер Лотоцький, та війни-революції 1917-21 років, не може поминути цього наукового, найбільш авторитетного твору. Щоб його докладно

Закінчення на ст. 3.

ІНТЕРВ'Ю З О. Д-РОМ І. ГРИНЬОХОМ

VI.

Ранком, на свято Різдва Богородиці, відпочивши в стодолі на сіні, вибрався наш почот у супроводі стежі УПА до Старшинської школи. Назустріч нам виїхав командир школи Поль. Ми зупинилися, злізли з коней, а командир Поль по-військовому зголосив, що вітає нас і школа готова до інспекції й привітання найвищих керівних органів Української Повстанської Армії. До близько розташованої площі, де нас очікували всі стрільці, підстаршини і старшини, йшли ми пішки, нашими кіньми зайнялися стрільці з почоту командира школи. На площі відбулася така ж сама церемонія привітання. Програма свята складалася з двох частин — офіційної і розважальної. Мені довелося промовляти й відбирати присягу, стискати руки десяткам стрільців, підвищених до підстаршинських і старшинських ступенів. Як один з віцепрезидентів УГВР виконував я обов'язок згідно з Устроєм УГВР.

Думаю, що ще є багато свідків цих подій в Старшинській школі УПА. Можу навести коротко ще й інші приклади. У вересні 1944 року доставив я ліки, дуже потрібні для бійців УПА в карпатському терені. Як ми дістали ці ліки, про це не варто тепер говорити. Скажу тільки, що коли лікар Старшинської школи, жид, імени якого не пригадую, переглянув усю посилку, сказав, що це вистачає для цілої дивізії повного складу. До моїх завдань належала, власне, ця справа організування допомоги. Далі, моїм завданням було також вирішувати деякі справи, які належали до Президії Української Головної Визвольної Ради, тобто, у випадку порушень дисципліни, старатися виправляти тих, які завинили, перед Командуванням УПА.

Року 1946 треба було зробити всі заходи, щоб американці звільнили рейдову частину майора „Байди" з почесного в них полону в казармах міста Деґендорну.

Довелося мені також відвідати інкогніто Дивізію „Галичина" в Карінтії в Австрії. Опікувався я хворими й пораненими стрільцями УПА, перепроваджував їх з Карпат на Захід в американську зону. Допомагав також звільненим з німецьких концентраційних таборів в'язням, які, не маючи знайомих у Німеччині, вернулися до Кракова тощо.

Питання: Яке було структурне й дисциплінарне становище УПА та ОУН?

Відповідь: Усі ці речі з'ясовані в документах УГВР, а на практиці УПА була повністю підпорядкована, як військове рам'я українського народу, органам Української Головної Визвольної Ради. Так само ОУН, як революційно-політична організація, підтримувала УГВР і респектувала всі її рішення, затримуючи, очевидно, свій внутрішній організаційний порядок. Щоб краще зрозуміти це становище, треба мати на увазі, що УГВР була наче парляментом, а її Генеральний Секретаріят, як виконавчий орган, наче урядом.

Питання: Яка була структура УГВР і які були мотиви такої структури?

Відповідь: Структура УГВР точно з'ясована в Устрої УГВР. Мотиви цілком зрозумілі, йшлося про створення такої структури керівництва всієї визвольної боротьби, яка відповідала б парляментарним і демократичним вимогам держави в підпіллі.

Питання: Чи можете сказати, який був особистий і політичний склад УГВР? За якими критеріями добирали членів УГВР?

Відповідь: Не буду перераховувати особистого складу УГВР. Як пригадую, Мирослав Прокоп у своїй статті, друкованій в „Свободі", нещодавно, назвав цілий список імен. Якщо йдеться про „політичний склад", я думаю, що ви маєте на увазі політичні переконання тих людей, що ввійшли до УГВР, то він випливав із тодішньої ситуації на Україні. Тоді, під німецькою окупацією, всі політичні партії перестали діяти, існували тільки окремі особи. До них ми зверталися, щоб вони ввійшли до цього керівництва визвольною боротьбою. Не як до представників партій, бо партії не діяли, а як до відомих діячів своїх колись активних партій. Отже йшлося про особовий принцип добору. Винятком було тільки ОУН в обох своїх частинах. ОУН під керівництвом Бюра Проводу ОУН, як я вже згадав, зрозуміло, ввійшло беззастережно до УГВР, але не як фракція, але також за особовим принципом. На жаль, друга частина ОУН під проводом полковника Андрія Мельника, з різних причин, не погодилася ввійти за таким же принципом. Ішлося за таким добором про те, щоб дати можливість тим людям різних політичних переконань в кращих умовах орґанізувати свої політичні групи. Загально говорячи, вахляр політичних переконань членів УГВР був дуже широкий. Були там люди безпартійні, монархісти-гетьманці, соціялісти-революціонери, ліберали-демократи, націоналісти.

Питання: Які соціяльно-політичні й устроєво-державні засади визнавала УГВР?

Відповідь: Усе це з'ясовано в Плятформі УГВР.

Питання: Багато років ви були головою Закордонного представництва УГВР. Чи можете сказати дещо про організацію, завдання, працю цієї політичної установи?

Відповідь? Це окрема тема, яка вже в'яжеться з моїм побутом поза межами батьківщини і я не беруся її зараз аналізувати.

Питання: Яку конкретну історичну вартість ви бачите в створенні та в діяльності УГВР в Україні і на поселеннях?

Відповідь: УГВР заповнила порожнечу в роки наших останніх визвольних змагань. Є латинська приповідка: natura horre vacuum (природа не терпить порожнечі). Історична вартість усіх формацій в визвольній боротьбі від ОУН через УПА до УГВР полягає в тому, що цю порожнечу заповнено ідейно-політичним і програмовим змістом. Історична вартість у тому, що перед українським народом і перед усім світом виявлено волю українського народу змагатися за свою повну суверенність і життя у власній державі. Історична вартість у тому, що у роки війни і після її закінчення продемонстровано, що український народ не є і не хоче бути причіпкою до якогонебудь чужого воза. Історична вартість також у тому, що ці формації українського визвольного руху відродили прибиту самосвідомість, свідомість свого власного „я" українського народу на всіх землях України.

Закінчення на ст. 4.

Якщо не тепер, то коли?

Ініціятори Національного Пам'ятника-Мавзолею з о. С. Щавелем на будівельній площі.

З приходом весни, тепліших і спокійніших днів, розпочалися земляні роботи на площі, де назабаром буде споруджено величавий Національний Пам'ятник-Мавзолей для „мертвих, і живих і ненароджених" земляків Тараса Шевченка, в Україні й не Україні сущих.

Двадцять років тому величезними зусиллями вільних українців у столиці наймогутнішої країни світу „з новим і праведним законом" було збудовано й урочисто посвячено пам'ятник нашому Пророкові. З нагоди першого 20-ліття цієї незабутньої події 16-го вересня цього року у Вашінгтоні відбудеться багатолюдний маніфестаційний протест проти російщення України.

Одначе, пам'ятник Кобзареві-Пророкові й наші велелюдні маніфестації — це тільки початок великого й комплексного увічнення переможного походу Шевченківського духу понад морями і континентами та утривалення присутности й творчої діяльности українців у діяспорі протягом останнього століття. На чергу дня прийшло здвигнення такого архітектурно-меморіяльного ансамблю в столиці ЗСА, поблизу Капітолію і Білого Дому та тільки за сімь миль від пам'ятника Тарасові Шевченкові, який був би справжнім „собором українських душ" і рефлектором у віках нездоланного й вільнолюбного та творчого українського духу в духовій українській державі.

До здійснення цього амбітного й перспективного задуму взялася група відважних українських і американських підприємців. Господарників, будівничих та діячів культури. Майже рік тому, 10 вересня 1983 року у мальовничій околиці Сідер Гилл Парку-Цвинтаря на придбаній українцями землі Митрополит Української Католицької Церкви Стефан Сулик у присутності американських і українських церковних, державних, політичних і громадських діячів та численного громадянства зрушив першу лопату освяченого ґрунту і цим започаткував будову Українського Національного Пам'ятника-Мавзолею.

Це буде не тільки одна з ліпших монументальних споруд у візантійському стилі, що притягатиме увагу й око мешканців метрополітального Вашінгтону й туристів, але це також буде один із найбільших та найгарніших мавзолеїв світу, де, крім кількох ярусів крипт і пам'яткових написів на пошану померлих, борців і мучеників, буде каплиця з вічним вогнем, меморіяльний архів-музей, ціла ґалерія барельєфів, мозаїк і фресок, колонада скульптур визначних особистостей з історії України, а також інформаційний і дослідний центр.

Він включатиме відділи або інститути мартирології, осередок документації, величезний адресар і біографічний довідник „мертвих і живих", матеріяли й документи з генеології визначніших родів і родин, з української історичної геральдики й ономастики. Це буде ще одна тривала підстава для зміцнення нашої національно-релігійної гордости у зв'язку з усенародним відзначенням тисячоліття охрищення Руси-України.

Основоположники й керівники Українського Національного Пам'ятника-Мавзолею взяли собі за гасла й напрямні діяльности всесвітньо відомі вислови: „Якщо не ми, то хто? — Якщо не тепер, то коли?"

Вони розраховують на всебічну підтримку цього епохального задуму з боку українського громадянства і запрошують до його здійснення та до співвласности шляхом попереднього придбання крипт і місць поховання.

Про подробиці можна довідатися, або особисто відвідуючи нашу канцелярію у Вашінгтоні при 4111 Пенсильванія авеню, Савт Іст, або пишучи на адресу: Ukrainian Memorial, Inc., P.O. Box 430, Dunkirk, MD. 20754. Telephone: (301) 568-0630.

В ЕТІОПІЇ ВІД ДЕЯКОГО часу зле живеться етіопським жидам, кількість яких значно зменшилася — з кількох сотень тисяч за часів монархії, до приблизно 25,000 осіб тепер. Ця обставина дуже турбувала Конгрес ЗСА і тому підкомісія міжнародних справ Палати Репрезентантів ухвалила резолюцію у вівторок, 8-го травня, в якій закликається американських законодавців звернути більшу увагу на невідрадний стан жидів у Етіопії, а президента Роналда Регена ця резолюція закликає допомогти їм виїхати з Етіопії до ЗСА.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II після відправлення Служби Божої в „піджін" англійській мові, зрозумілій в Папуа, Новій Ґвінеї в середу, 9-го травня, переїхав на острів Мавнт Гейґен, де його привітали мешканці помальовані білою фарбою та у шкіряних пов'язках на стегнах. Після того, як Папа Іван Павло II відвідає ще Тайлянд і повернеться до Риму.

Обніміте ж...

Закінчення зі ст. 2.

„Оцим повідомляю Вас, що одержав від Вашої організації пакунки книжок. Для нас ці книжки є конечні. Для наших дітей є заохотою, бо тому, що є вже вживані, хтось з цих книжок користав. Діти суботної школи дуже радо їх прийняли. Ми пояснили їм, що ці книжки подарували українські діти, які вже навчилися української мови. З моєї сторони щиро дякую і прошу, коли буде змога висилайте більше, бо під цю пору українська книжка нам дуже потрібна. Цього року, Богу дякувати, є більше дітей, але економічні обставини значно погіршилися. Минулого року з економічних причин я був змушений закінчити щоденний садочок для українських дітей. Однак є надія на краще майбутнє. Тепер маємо 9 учительок, які щосуботи навчають катехизму та української мови і крім них є ще 5, що вчать танців. Для сповнення цієї праці потребуємо більше книжок і тому Ваша поміч є дуже цінна для нас. Ще раз дякую і прошу Бога хай благословить вашу добродійну працю на користь українського народу".

Відомий нашому громадянству о. П. Бальцар у Бразилії в супровідному листі до своєї довшої статті про духовні потреби тамошніх українців і конечність побудови церков і шкіл, щоб рятувати наших поселенців від асиміляції, — пише, що тільки частина поводян отримала допомогу, а решта далі чекає на неї і так в одній околиці на 75 родин, що стали жертвами повені, тільки 25 із них уже дещо забезпечені. Українським багатодітним хліборобам треба більше землі, яку там можна набути за дуже помірковану ціну, але немає грошей на закуп. Згадану статтю о. П. Бальцара, з огляду на її суто релігійний характер, ЗУАДК переслав до щоденника „Америки".

Про положення наших земляків у Бразилії інформує Мирослав Перейма з Баффало: „Кілька днів назад я повернув з Бразилії, де був з групою людей на вакаціях (працюю в подорожній агенції). Я бачив це велике нещастя наших людей. Там взагалі є незвичайна біда... Пересилаю мій скромний даток на потерпілих від повені...".

Висновки

Із кількох наведених листів бачимо, що матеріяльні, а теж і духові потреби українців у Польщі, Бразилії та інших країнах, не враховуючи різних земель, є направду великі.

Ми, що живемо в найбагатших країнах світу, можемо й повинні допомогти потребуючим братам і сестрам у теперішній скруті, а вони за те відплатять нам молитвами, вдячністю і кращою освітою тамошнього молодого покоління, яке згодом піднесе на вищий духовий та матеріяльний рівень українську спільноту в Бразилії, Польщі і у широкому світі.

Геніяльний поет Тарас Шевченко закликає нас: „Обніміте ж брати мої найменшого брата, нехай мати усміхнеться заплакана мати!".

На порозі 1000 річчя Хрищення України станьмо одною великою об'єднаною родиною з гаслом „Один за всіх! Усі за одного!".

Симон Петлюра...

Закінчення зі ст. 2.

проаналізувати — треба праці, яка переступає межі однієї газетної статті. Але, наприклад, у першому томі того твору є на стор. 228-ій „Наказ Головної Команди Військ УНР з 26-го серпня 1919 р., ч. 131" з гострим натавруванням жидівських погромів в Україні, як провокаційної дії ворожих молодій УНР большевицьких провокаторів та з пересторогою, що за такі злочинні дії винуватці будуть суворо карані. Чи може бути кращий арґумент проти вічно повторюваних большевиками і злонамірними або незрячими жидівськими авторами закиду, що Симон Петлюра потурав погромам — закид, яким боронився Самуїл (Шелом) Шварцбарт, убивник Петлюри, і його французький оборонець комуніст Торез.

Звільнення французьким судом Шварцбарта, як „месника" кривд, що їх ніби заподіяв жидам Симон Петлюра, насправді гуманіст-демократ, — це один із найбільш ґанебних доказів анальфабетизму французького політичного світу про суть большевизму та історію Сходу Европи.

Знову ж другий том твору, про який тут мова, це документація правди, що Симон Петлюра за фахом був журналістом, редактором московського часопису „Украінская Жізнь", якого революція винесла на шпиль державного апарату. Зібрання тих статтей і листів й примітки до них, пояснення, список наведених у статтях Петлюри установ і зладження 14-сторінкового показника імен поруч із окремим показником географічних назв і громадських та політичних організацій — це велетенська дослідна і технічна праця. Окреме признання належить Вадимові Павловському за добір ілюстрацій, причетних до тексту.

Аналіза статтей С. Петлюри — окрема велика тема.

Дня 10-го квітня ц. р., минуло Владиці Митрополитові Мстиславові — Степанові Скрипникові — 86 років життя. Колишній старшина Дійової Армії УНР, небіж Симона Петлюри, активний діяч на Волині за Польщі між двома світовими війнами, особливо заслужений для оборони нищених поляками православних церков на північно-західніх землях, єдиний член українських послів і сенаторів з-поза Галичини у Варшавському соймі, який — разом із Сергієм Хруцьким і Михайлом Черкавським — підписав внесок Української Парляментарної Репрезентації про автономію для п'ятьох східних воєвідств, що охоплювали всю Західню Україну, є чомусь-то раз-у-раз предметом атак частини української преси. Але вони ні трішки не поменшують його значення, як справжнього мужа Провидіння для Української Православної Церкви в ЗСА та особливого покровителя української культури: засновника Українського Культурного Центру в Бавнд Бруку з музеєм і величавою бібліотекою та меценатом-видавцем вже цілої полиці церковних і світських книжок. Саме тепер Владика Митрополит Мстислав подбав за фонди, щоб перевидати прецікавий твір Матвія Номиса „Українські приказки, прислів'я і таке інше", — твір цілком вичерпаний, який охоплює 14,000 народних приказок. Владика Мстислав видав теж згадані вгорі чотири томи твору Олександра Лотоцького, автора закону про автокефалію УПравославної Церкви, „Сторінки минулого". Два величаві томи „Симон Петлюра" не побачили б світу, коли би не Владика Мстислав, — за що йому особливо належить глибока вдячність.

Вступайте в члени УНС

Виставка вишиваних сорочок в Клівленді

На терені Клівленду при Окружній Управі СУА в Огайо відновлено Комітет „Українська Спадщина", який в попередніх роках приготував і провів успішні виставки народного мистецтва в репрезентативних американських установах.

З нагоди 100-ліття Джан Керролл університету там започатковано серію імпрез-виставок, в яких беруть участь численні етнічні групи.

Одну з перших виставок „Вишивані сорочки українки" влаштовує Комітет „Українська Спадщина" від 12-го до 31-го травня в приміщенні університетської бібліотеки. Виставка включатиме жіночі сорочки з кінця XIX і початку XX сторіч, а також плахти, пояси, вінки, ґердани, намисто.

У попередніх роках Комітет перевів розшуки та реєстрацію вартісних експонатів українського народного мистецтва в Огайо і тепер, користаючи з цих джерел, готується показати їх в американських публічних осередках.

Відкриття цієї першої із запланованих виставок відбудеться у суботу, 12-го травня, від 2-ої до 5-ої год. по полудні в мистецькій ґалерії при Ґрасселлі бібліотеці. В програмі о год. 3-ій промовлятимуть директор мистецької ґалерії д-р Велченс, член факультету і координатор Олена Шанко, голова Комітету „Українська Спадщина" Джені Бокар. В музичній точці виступлять бандуристки Ірина і Люба Завадівські.

Перетикана сорочка із села Ямниця Станиславівської области.

Університет виготовить з виставки фільм — „video tape", дуплікати якого зможуть закупити неприбуткові організації за ціну виготовлення їх. Сподіваємося, що численне громадянство Клівленду і околиць відвідає цю репрезентативну виставку в столітній академічній установі.

Неоніля Винярська

Президент...

Закінчення зі ст. 1.

рагуа в минуому й тепер та пожвавлену діяльність СССР на цьому відтинку, який доставляє для підривних елементів не тільки зброю, але також військовий виряд і власних та кубинських інструкторів.

Щодо демократів, які фактично контролюють Палату Репрезентантів, то вони дійсно поділені думками і, як кажуть політичні спостерігачі, хто знає чи Президент, виголосивши таку емоційну, але переконуючу промову, не осягне і тим разом своєї цілі, тобто схвалення додаткової військової і економічної допомоги для Ель Сальвадору і для антикомуністичних повстанців в Нікараґуа. Демократи в кожному разі поділені, наприклад: спікер Палати Репрезентантів Томас О'Нілл залишається в гострій опозиції до політики Регена в Центральній Америці, але лідер демократичної більшости в Палаті, конґресмен Джім Райт, схильний підтримати пропозицію Уряду. Деякі демократи, між ними сен. Кристофер Далл з Коннектикат, вважають, що Р. Реґен пропонував тільки військову розв'язку з комунізмом і більш нічого. Демократи і їхній речник конґресмен Майкел Барнс з Мериленду, вимагали розв'язки проблеми по цілій лінії і пошанування прав людини тамошніми режимами.

В кожному разі в політичному світі вважають, що промова Р. Регена була одною з кращих, добре арґументована і переконуюча. В загальному вона викликала позитивний відгук.

Широко...

Закінчення зі ст. 1.

На ділі, ця стаття-меморандум була вислана автором всім членам польського сойму і членам державної ради Народної Польської Республіки. Отже, не є це звичайна поверховна антипольська брошура, але поважна студія про польсько-українські відносини.

Ця студія, що обіймає 60 сторінок, є цінна тим, що автор подає біля 60 польських авторів, більшість з яких пишуть в обороні української сторони і критикують такі твори, як „Огнем і Мечем" Генрика Сінкевіча, і інших, які у своїх творах ширили ненависть і шовінізм відносно українців.

У порозумінні з автором д-р Евген Стецьків з дружиною Неонілею, які живуть в Тонаванді біля Баффало, Н. Й., на власний кошт передрукували цю брошуру і вислали понад 1,000 примірників до різних американських і закордонних організацій. Вислано її всім членам Палати Репрезентантів і Сенату ЗСА; всім чужинецьким амбасадам у Вашінгтоні; американським і закордонним пресовим і радіовим агентствам у Вашінгтоні і Ню Йорку, як теж всім місіям при Об'єднаних Націях в Ню Йорку.

Замість даруночка на ім'янини

п-і Ірени Нанасси

складаю 15.00 долярів на ПЛАСТОВІ ТАБОРИ.

Наталія КАМЕНЕЦЬКА

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

UFU Foundation, Inc.
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

Світова Федерація Українських Лікарських Товариств

в співпраці з

Українським Лікарським Товариством Північної Америки

запрошує всіх на

ПЕРШУ СВІТОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ

яка відбудеться

в Мюнхені від 9-го до 17-го вересня 1984 року

опісля

ПРОГУЛЬКА НА ГРЕЦЬКІ ОСТРОВИ І ТУРЕЧЧИНУ

кораблем **СТЕЛЛА СОЛАРІС** *або по* **ІТАЛІЇ**

По дальші інформації, прошу звертатися до:

МАРТА ФЕДОРІВ

1290 Highland Court, Allentown, Pa. 18103

По 9-ій годині вечером на телефон (215) 437-6982

З Волі Всевишнього відійшов у Вічність 9-го травня 1984 р. на 76-му році життя

мій Невіджалуваний МУЖ

бл. п. о. протопресвітер

Віталій Коваленко

довголітній декан УПЦеркви в стейтах Нової Англії.

СВЯЩЕНИЧІ ВІДПІВАННЯ в неділю, 13-го травня 1984 року, о год. 7:30 веч. в церкві свв. Петра і Павла в Міллвілл, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у тій самій церкві в понеділок, 14-го травня, о год. 9-ій ранком, а опісля Тіло Покійного буде перевезене на год. 2-гу по полудні на закінчення похоронних відправ в Бавнд Брук, Н. Дж.

Засмучена дружина ВІРА АННА КОВАЛЕНКО

(Замість квітів проситься складати пожертви на церковні і національні організації)

Український Хор „ДУМКА" в Ню Йорку, Н. Й.

ділиться сумною вісткою з Членами, Прихильниками і цілою Українською Громадою, що 24-го квітня 1984 року у Трентоні, Н. Дж. упокоївся в Бозі

бл. п.

Володимир Мриглоцький

член-основник Хору, бас-соліст і кол. член Ради Хору.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родині Покійного найщиріші співчуття складають —

Управа і Члени Хору „Думка"

Президія Об'єднання Українських Письменників „СЛОВО"

подає до відома своїм Членам і всьому Громадянству, що в неділю, 6-го травня 1984 р. померла у Філядельфії, Па., після довгої недуги, письменниця і журналістка, член-засновник і довголітній член Президії „Слова"

бл. п.

МАРІЯ СТРУТИНСЬКА

авторка повісти „Буря над Львовом", колишня редакторка офіційного органу Союзу Українок „Українка" та літературного місячника „Наші дні" у Львові.

ПОХОРОН — у середу, 9-го травня ц. р. з похоронного заведення Насевичів у Філядельфії на український цвинтар у Факс Чейсі.

Родині Покійної висловлюємо сердечні співчуття.

Зі жалем повідомляємо, що 8-го травня 1984 року упокоївся в Бозі у Ню Йорку, Н. Й., на 73-му році життя

Найдорожчий МУЖ І БРАТ

бл. п. інж.

Володимир Зазуляк

ПАНАХИДА в п'ятницю, 11-го травня 1984 р. в похоронному заведенні П. Яреми при 7-ій вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в суботу, 12-го травня 1984 року, о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

дружина — ЗЕНА
сестра — МАРІЯ
брати — ЯРОСЛАВ та ІВАН
та ближча і дальша Родина

У ТРИДЦЯТУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашої МАТЕРІ

Левкадії зі Щуровських Саєвич

та в пам'ять наших БАТЬКІВ

д-ра Володимира Саєвича і Клементини з Обушкевичів та о. Володимира Ванчицьких

зложили на:

Патріяший Фонд	$500.00
Наукове Товариство ім. Шевченка	$300.00
Патріяршу церкву ім. св. Архистратига Михаїла у Дженкінтавні, Па.	$200.00

ІРЕНА І ТАРАС ВАНЧИЦЬКІ

У Зоряне Царство Духа Предків Рідних відійшла 26-го квітня 10984 року Дажбожого Вірна Рідної Української Національної Віри, утвердженої в науці Учителя-Пророка ЛЕВА СИЛЕНКА,

ДОСТОЙНА ПОСЕСТРА

ЛЮДМИЛА НАТАЛЯ ЛИСЕНКО

народжена 5-го лютого 10960 року Д., похована за Обрядом РУНВіри (Рідної Віри) 31-го березня цього року.

Ідеш Ти, Посестро, ідеш гордівлива,
Від нас Праотців привітай.
Ти будеш у царстві Дажбожім щаслива,
Ти йдеш у безсмертя і рай.

Ідеш Ти, Посестро, ідеш працьовита,
Натруджені руки Твої.
Душа Твоя добра завжди буде жити
У нашій Дажбожій сім'ї.

Дніпро повноводий, степи золотаві
І Предків Святі Могили.
Нетлінні могили. В безсмертній заграві
Нетлінні Твої світлі сили.

Ідеш Ти, Посестро, дитино Трипілля
Із даром землі золотої.
Зорею цвістимеш в Дажбожім привіллі
Родительки Лель пресвятої.

Твої, люба донечко (загинула під час автового випадку):

мати — ЕВА
тато — МИРОСЛАВ (ІВАН)
брати — ПЕТРО, ОЛЕКСАНДЕР.
сестра — ОЛЯ
І ПОБРАТИМИ І ПОСЕСТРИ
Станиці ім. Святослава (ОСІДУ РУНВіри), Чикаґо, Ілл.

Інтерв'ю...

Закінчення зі ст. 2.

Питання: Які найважливіші громадські, суспільні та політичні недоліки ви бачили серед української діяспори в нас час? Які засоби ви можете рекомендувати для їх усунення або щонайменше для їх зменшення?

Відповідь: Бачу ці недоліки і вболіваю над ними. Не беруся тут детально про них говорити. В 1950-51 роках у своїх доповідях про визвольну боротьбу України я дещо рекомендував нашій діяспорі. Теза, яку я заступав тоді: українці на поселеннях повинні робити все те, чого в большевицькій дійсності не можуть робити наші брати на рідних землях. Я це розумів і розумію як справжнє служіння нашій батьківщині. Тепер працюю при Главі нашої церкви Патріярхові Йосифові і вся моя увага звернена на Схід. На питання, чи можу щось рекомендувати, скажу лише, що не хотів би нікого повчати, лише раджу Scrutamini scripturas (вглиблюйтеся в писання). Аналізуйте також наше історичне минуле, творіть острови нашої справжньої вільної науки, і самі не вважайте себе великими вчителями нашого народу, а радше скромними помічниками... У тому, на жаль, і є недоля політичної діяспори, що з роками вона „еміґранчиться" і перестає розуміти мислення, життя, відчування свого народу на батьківщині.

Кінець.

ДЕРЖАВНИЙ ПРОКУРОР в Італії вимагає суду над трьома болгарами та чотирма турками, що були пов'язані з атентатом на Папу Івана Павла II в 1981 році. Турки оскаржені за конспірацію в атентаті сидять в італійській та болгарській тюрмах, як також болгарин Сергей Антонов, що був директором болгарської летунської лінії в Римі. Два інші оскаржені болгари — це члени болгарської амбасади в Римі і вони два роки тому виїхали з Італії.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН запропонував лідерам Кипру, що З'єднані Стейти Америки погодяться виасиґнувати 250 мільйонів долярів допомоги для Кипру, якщо тамошні лідери грецької більшости і турецької меншости зуміють розв'язати свої внутрішні труднощі і не вестимуть між собою конкуренційних війн, до яких, як відомо, встрявають Греція з одної і Туреччина з другої сторони, допомагаючи таким способом своїм землякам на острові. Допомогу у запропонованій сумі мусів би ще затвердити Конґрес ЗСА, але серед політичних кіл ніхто не сумнівається, що така пропозиція була б прийнята в Сенаті і Палаті Репрезентантів. У фіскальному 1984 році ЗСА уділили Кипрові 18 мільйонів економічної допомоги і 9 мільйонів на покриття видатків у зв'язку з перебуванням на Кипрі мирових частин Об'єднаних Націй.

ВЕЛИКІ СПУСТОШЕННЯ спричинили торнада, громовиці і зливні дощі в декількох стейтах середнього заходу. Біля 15 осіб загинули в наслідок торнад і виливів рік в Кентакі, Мізурі, Аркенсо та інших. Тамошні жителі і поліція заявили кореспондентам, що їхні стейти ще не переживали такої страшної катастрофи. В стейті Кентакі місцеві чинники мусіли евакувати не тільки цивільне населення із загрожених місцевостей, але також шпиталі, школи й інші установи. Загрожені і у великій мірі знищені стейти звернулись до федерального Уряду за фінансовою допомогою з фонду наглої потреби.

Нема то як на

СОЮЗІВЦІ

Оселі Українського Народного Союзу

Найкраще місце відпочинку і вакацій в Кетскильських горах біля Керґонксону, Н. Й.

Замовляйте місце завчасу на вакації, на незрівняний вакаційний побут на Союзівці.

Гірська природа, відновлені будинки і кімнати, домашня кухня. 8 тенісових кортів, відбиванкові площі, олімпійського розміру басейн, мистецькі і розвагові імпрези, забави та багато інших удогіднень.

Під новим зарядом.

Ті самі ціни, що минулого року.

Замовлення висилати:

SOYUZIVKA UNA ESTATE

Kerhonkson, N.Y. 12446 Tel.: (914) 626-5641

ТІЛЬКИ 2 ЦЕНТИ ДЕННО

коштує

$5,000 — $10.000

забезпечення

АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Такі низькі вкладки для нових грамот Акцидентового Забезпечення, виданих після 1-го жовтня 1983 року, виносять:

$6.50	річно
$3.35	піврічно
$1.75	квартально
.60	місячно

ЦЮ ГРАМОТУ МОЖУТЬ НАБУТИ ТІЛЬКИ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ У ВІЦІ 16 до 55 років

ПРИЙМЕМО НА ПРАЦЮ

IBM System 34, System 36 operator.

Досвід побажаний. Прийнятий на цю працю перейде вишкіл.

Зголошення:

Український Народний Союз

(201) 451-2200

Золотохресний вечір Г. Черінь у Клівленді

Це був справді цікавий і незабутній вечір у житті української громади Клівленду й околиці. Його повна назва — „Товарисько-розваговий вечір з оселедчиком і ... Ганною Черінь", і він відбувся 31-го березня ц.р. в одній з авдиторій української католицької церкви св. Йосафата на Пармі. Вечір організував 8-ий Відділ ім. Олени Теліги Українського Золотого Хреста в ЗСА. Але перед тим, як згадати дещо більше про цей вечір, пару слів про УЗХ.

Український Золотий Хрест — це незалежна жіноча організація, яка пару років тому вступила в друге півстоліття своєї активної діяльности і головна централя якої тепер міститься в Чикаго. Ця організація, головою Головної Управи якої є Наталія Іванів в Чикаго, своїм головним завданням поставила подавати харитативну допомогу потребуючим українцям як на рідних землях, так і на поселеннях, а також займатися справами виховання молоді. До завдань УЗХ також належить здобуття приятелів для справи визволення України з-під ярма віковічного ворога — російського імперіялізму.

Що УЗХ дійсно виконує те, що він забов'язався виконувати, можуть свідчити багато реальних фактів. Наприклад, одна з відомих наших дисиденток Надія Світлична, будучи ще на рідних землях, у своєму листі дуже тепло згадувала про ту дуже потрібну і конечну допомогу, яку наші підневільні люди одержували від УЗХ. Як видно з матеріялів з'їзду УЗХ, який відбувся півтора роки тому, Комітет Оборони й Допомоги (КОД), який існує при УЗХ понад 17 років, вже вислав багато не сотень, але тисяч допомогових пакунків нашим правозахисникам та їхнім родинам, у тому числі і крісло на колесах (вілчер) для спаралізованого Івана Світличного. Так само можна було б багато писати про виховно-відпочинкові табори молоді УЗХ, участь УЗХ в міжнародних конвенціях, в Американському Червоному Хресті щодо допомоги пораненим і потребуючим і т. п.

Про все це читачі можуть довідатись з Ювілейної Книги УЗХ, виданої з нагоди 50-річчя його існування (ідея УЗХ зародилася 1931 року, коли він спочатку мав назву Український Червоний Хрест, а в 1940 році з „зовнішньо-політичних причин" був перейменований на сучасну назву — Український Золотий Хрест). Мистецьке оформлення ювілейної книги треба завдячувати праці нашого відомого мистця і громадського діяча Миколи Кавки, а з редакційної колеґії — мовному редакторові і діяльному членові управи УЗХ письменниці Ганні Черінь. Книжку можна придбати, звернувшись на адресу: Ukrainian Gold Cross Central Executive Committee 4419 N. Parkside, Chicago, Ill 60630.

При цій нагоді не можна не згадати бодай декого з наших діячок, які так багато вклали і ще й досі вкладають своєї праці для Українського Золотого Хреста. Це — д-р Марія Квітковська довголітня голова УЗХ, яка на її власне бажання у 1982 році уступила з головства ГУ; Павлина Різник — член-основник УЗХ і теперішня голова КОДу; Володимира Кавка, виховна референтка, яка своєю невтомною працею так багато зробила і робить в ділянці виховно-відпочинкових таборів молоді; Анна Левкун, почесна членкиня УЗХ (також почесною членкинею є д-р Марія Квітковська); д-р Наталія Пазуняк, заступниця голови УЗХ та референтка преси; Міра Повх, редакторка бюлетеню УЗХ; Іванна Гарасовська, касир; мґр Валя Мушинська, референтка суспільної опіки; д-р Галина Лащенко, член „літературно-мистецького світу" та інші.

Вищезгаданий вечір на Пармі під напівжартівливою назвою „Вечір з оселедчиком і ... Ганною Черінь", власне, був одним з тих вечорів, які роблять добре ім'я цій жіночій золотоверхній організації. Поперше, він був влаштований з метою допомоги нашим нещасливим землякам у далекій Бразилії, які з причини стихійного лиха та незавидних соціяльних відносин у тій перенаселеній країні опинилися останнім часом в дуже скрутному матеріяльному становищі.

Подруге, Ганна Черінь не тільки є одною з активніших членок УЗХ (зокрема, в літературно-редакційній ділянці), але також як туристка і письменниця недавно особисто відвідала наших земляків у Бразилії, щоб таким чином на свої власні очі ознайомитися з їхнім незавидним становищем. Вечір був зорганізований завдяки ініціятиві місцевого відділу УЗХ, головою якого є Маруся Попович, господарський референт — Катерина Костранець, секретар відділу Марія Різник та касир Олена Дуб.

Гостям, що численно заповнили залю, поетесу Ганну Черінь представила Люба Мичковська, відома культурно-освітня діячка, яка також активно працює в українській жіночій організації. Ганна Черінь, яка є автором багатьох (переважно віршованих) збірок творів не тільки прочитала багато своїх переважно жартівливих поезій на тему „оселедчика", але також коротко поділилася своїми враженнями з Бразилії. Зокрема вона зазначила, що якщо йдеться про злочинства, то Бразилія тепер вже сміливо може конкурувати з ЗСА. Грабункові напади злочинців на людей, зокрема виривання торбинок з рук туристів на вулицях чи навіть у автобусах стали там тепер вже масовим явищем.

Наприклад, вона була очевидцем такого випадку. Коли вона одного разу їхала в автобусі разом зі своєю колеґою по перу, відомою українською письменницею Бразилії Вірою Вовк (а, може, як жінку, її треба було б називати Вовчиця?), вона, Вовк, раптом розглянулася, що, не зважаючи на всю свою обережність щодо можливого злодійства, її торбинка разом з грішми та документами раптом „зникла" з її рук. Володіючи досконало портуґальською мовою, вона в ту ж мить голосно звернулася до підозрілого велетенського чорношкірого типа, аби той негайно віддав їй вкрадену торбинку. Звичайно, той заперечив висунену проти нього претенсію. Але будучи дуже здивований, що Віра Вовк хоч і розмовляла з своєю приятелькою незрозумілою для нього українською мовою, проте володіла також португальською мовою, він, видно, дійшовши до переконання, що краще не „задиратися" з такою, до того ж гострою на язик жінкою, при виході з автобуса непомітно кинув вкрадену річ на підлогу. Так Віра Вовк на цей раз щасливо „відвоювала" свою торбинку.

Після закінчення літературної частини вечора гості мали змогу добре насититися різного роду і по-різному приготованою рибою, в тому і прославленими „оселедчиками". Це тим більше було приємним, що гості мали змогу сполучити „приємне з корисним", не тільки насититися, але також цим самим бодай трохи допомогти нашим потребуючим землякам у Бразилії. Більше б таких вечорів!

Ю. Мовчан

Вступайте в члени УНСоюзу!

Вісті з життя української громади у Феніксі

Новий рік у Феніксі, Арізона, був відзначений новорічною забавою 31-го грудня 1983 року, яку влаштував місцевий Осередок СУМА зі перекусками і напитками та добірною музикою. У забаві взяли участь стара і молода генерація, головно ті, що ще можуть танцювати бо у нашій громаді є багато таких, яким минуло вже 80-ть літ, а також багато старих і хворих. На забаві були гості з Канади і Північних стейтів Америки, забавлялись гарно і співали українські пісні. Новий 1984 рік зустріли радісно, з побажаннями одні одним щасливого наступного року.

Спільна Рождествена просфора відбулася 6 грудня минулого року в СУМА. Це наш традиційний Свят-Вечір, хоч Різдво в українській католицькій церкві святкували за Григоріянським календарем. В Святій вечері взяли участь і ті, що святкували Різдво 25-го грудня 1983 року. Святовечірні страви поблагословив о. Григорій Волковинський, настоятель української православної церкви. Було приготовлено 12 наших традиційних страв. Всі колядували традиційні церковні коляди; спільно вітали Бога на землі.

В роковини Державности і Соборности 22-го січня 1984 року Відділ УККА в Феніксу влаштував добре підготовлену святочну академію, на яку прибула уся наша громада, парафіяни обох наших церков і всі місцеві організації. Такого не було ще протягом останніх двох років. Академія була підготовлена добре, хоч була, може, задовга, проте пройшла успішно.

Академію відкрив голова місцевого Відділу УККА інж. Михайло Дидик, який попрохав о. д-ра Андрія Микиту провести молитву; який прославив Бога молитвою Слуги Божого Андрея Шептицького, Митрополита Української Католицької Церкви „За український народ і за його провідників". Роман Бадинський, а уривки з Четвертого Універсалу прочитала Христя Бойо. Святочну доповідь виголосив о. Павло Смаль, який є вже на пенсії, але бере участь в діяльності нашій фінікській громаді. Мистецькою програмою керував культурно-освітній референт Відділу Ярослав Росола.

Першими виступили діти школи українознавства „Веселка", що їх проводила мистецький керівник Ґеня Чопівська. Її, до речі, слід подивляти, бо завдала собі труду і з таких малих дітей так гарно навчила українських народних танків. Після цього виступу доповідь англійською виголосив полковник летунства в резерві Алберт Коен. Потім виступив співочий гурток з Відділу СУА, а тоді школа Українознавства під мистецьким керівництвом директора школи Христі Бойко. Виступив також Юнацький гурток СУМА. Виступом Співочого гуртка СУА закінчено Академію, а Ярослав Росоха запросив всіх присутніх на чай, що його приготовили членки Відділу СУА.

Загальні річні збори української Кредитівки в Фініксі відбулися 5-го лютого ц. р. в українській католицької залі. Зборами керував голова Кредитівки інж. Володимир Чопівський. До Управи Кредитівки були перевибрані три члени. Звітував Леонід Петренко, який є директором фінікської Кредитівки. За короткий час у 1983 році Кредитівка зросла на 107, 486 дол. і становить тепер 336,669 долярів і з 178-ма членами, а відсотки з позичок і з інвестицій тощо виносять 29,314 долярів.

Річні Загальні збори Відділу УККА в Фініксі відбулися 12-го лютого ц.р. в залі української католицької церкви, їх відкрив голова Відділу інж. М. Дидик, який попросив о. д-ра А. Микиту провести молитву. Отець прочитав Молитву, яку уклав Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький. Після молитви о. д-р Андрій Микита виголосив промову. Знаючи добре відносини і життя у Відділі у Фініксі на протязі двох років років, сказав: „Відділ УККА повинен координувати працю з усіма організаціями, не вмішуватися у внутрішню працю організацій, а з ними співпацювати, цього нам бракувало останні два роки. Виберіть таку Управу Відділу, щоб була добра для всіх".

Зборами керувала вибрана Президія: голова — інж. Володимир Чопівський, секретар — д-р Михайлів, заступник голови — Ольга Сливка. Звітував голова Відділу інж. М. Дидик, який сказав, що не міг виконати свого завдання у Відділі УККА Феніксу в минулому році тому, що вже на першому засіданні деякі організації заявили, що вони не будуть співпрацювати з Управою Відділу, і тому співпраці не було. Одною з найкращих імпрез в минулому році було свято Української Державности, на яку прийшла численно українська громада і чужинецькі представники.

Потім звітував заступник голови і культурно-освітній референт Ярослав Росола, який з'ясував, що ряд накреслених завдань не виконано. Проте успішною була імпреза „Поминальний сніданок", на якому був поставлений наголос на поширення правди про Великий голод в Україні 1932-1933 років. Ярослав Росола подав звіт за видавництво Бюлетеню Відділу, якого він був редактором. Скарбник подав, що в касі Відділу 191.61 дол. Дохід був 2.047.88 дол. а розхід 1.799.23 дол. Голова Контрольної комісії В. Чопівський ствердив, що все в книгах фінансових записано правильно. Питань не було, а в дискусії забрав слово тільки пан Бучко, який сказав, що згода в громаді є найважливіша, бо тільки тоді можна працювати з користю для української справи. Збори уділили абсолюторію уступаючій Управі одноголосно. Номінаційна комісія подала листу число 1 з кандидатами на всі функції в Відділі, а Михайло Королишин подав іншу листу зі залі.

На пропозицію І. Віятика відбулося тайне голосування Управу Відділу на 1984-85 роки обрано у такому складі: голова — Михайло Агащук, заступник голови — Михайло Королишин; секретар — Микола Теслевич, він же і культурно-освітній референт; англомовний секретар — Галина Агащук; скарбник — Василь Гарвас; організаційний референт — Г. Дорош; заступник культурно-освітнього референта — Маркіян Дидик, референт молоді — Ірина Ванько; вільний член і зовнішні зв'язки Ірина Масний, мол.

Контрольна комісія: інж. Михайло Дидик, Тарас Масний і І. Віятика; Товариський суд: Дмитро Дидик, Ґеня Чопівська і Василь Савицький. Нововибраний голова подякував за довір'я та закликав всіх причинитися до збірки Народного Фонду, а культурно-освітній референт закликав всі організації спільно підготувати свято Тараса Шевченка.

М. Теслевич

ЗВЕРНЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

УКРАЇНЦІ!

Підтримайте законопроєкт ч. 4459, що його внесли 60 конґресменів. Цей закон створить Комісію, оплачувану державними фондами, для дослідження причин і наслідків голокосту в Україні в 1932-33 роках.

Організація — Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) — започаткувала масову акцію листами до американських законодавців у цій справі. Включіться в це діло. Ваша фінансова, або активна участь необхідна.

Посилайте Ваші пожертви та звертайтеся за інформаціями до:

AMERICANS FOR HUMAN RIGHTS IN UKRAINE

43 Midland Place ■ Newark, N.J. 07106

Проголошено 8-ий конкурс молодечої творчости в Мельборні.

Праця над вихованням творчої літературної молоді, молодої зміни, одно з важливіших завдань не тільки Літературного Клюбу, а й наших керівних організацій, шкіл, нашої спільноти. Кількість наших учнів, нашої молоді, що візьмуть участь у конкурсі, щоразу показує або добру підготовку нашого дорости по школах, достатню увагу в розвитку мови й літератури, увагу до читання кращих творів нашої літератури, або, навпаки, байдуже ставлення до цього питання окремих шкіл, батьків і наших організацій. 7-ий конкурс, в якому брали участь лише 8 дівчат, молодих авторок, показав, що ціла низка шкіл не звертала уваги на літературний доріст, на покращення знання мови, яка є головним засобом у писанні літературних творів, на працю з молоддю, яка виявляє літературний хист.

Тож, піклуючись долею нашого дорости, молоді, вихованням літературних талантів, Літературно-Мистецький Клюб ім. Василя Симоненка в Мельборні проголошує новий 8-ий Конкурс молодечої творчости на таких умовах:

1). Конкурс проголошуємо на прозові твори: оповідання, новеля, казка, гумореска, спогад, нарис (опис мандрівки, подорожі, екскурсії), а для старшої групи (від 18 до 25 років) й есей.

2). Розмір творів не менше 500 слів (приблизно 2-3 сторінки машинопису через три інтервали).

3). В конкурсі можуть брати участь діти та молодь від 12 до 17 років і від 18 до 25. Кращі твори будуть надруковані в нашій та заморській пресі.

4) На конкурс приймаються твори, писані з одного боку аркуша на машинці або чітко від руки українською мовою.

5). На манускрипті чи рукопису мусить бути написано вигадане прізвище автора (псевдо) або гасло, вік автора і назва твору. А до рукопису слід додати закритий конверт, в якому написати справжнє прізвище, назву твору, вік автора, псевдо, де навчається або працює та адресу.

6). Для кожної вікової групи учасників конкурсу призначається по три нагороди: 1-ша нагорода — 60 долярів, 2-га — 45 і третя 30 долярів.

7). Жюрі конкурсу складається з членів Клюбу.

8) Конкурс проголошується не тільки для Австралії, а для всіх країн, де живуть українці.

9). Конкурсові матеріяли в двох примірниках висилати до 1-го січня 1985 року на адресу голови Клюбу: Mr D. Nytczenko, 36 Percy St., Newport, Vic. 3015, Australia

10). Закликаємо організації та людей доброї волі присилати пожертви на Фонд конкурсів нашого ЛМ Клюбу.

За Літературно-Мистецький Клюб ім. Василя Симоненка в Мельборні
голова **Д. Нитченко**
секретар **Зоя Когут**

Іван Кедрин

ЖИТТЯ — ПОДІЇ — ЛЮДИ

СПОМИНИ та КОМЕНТАРІ

Ціна: $21.25 з пересилкою

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Богдан Кравців

ШЕВЧЕНКОВЕ СЛОВО і СЛАВА

Антологія перекладів з Шевченка чужими мовами.

Ціна: $7.50 з пересилкою

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ВОЛОДИМИР БАРАГУРА

КАЛИНОВИЙ МІСТ

Мистецьке оформлення Зеновія Онишкевича

220 стор., ціна: $12.00, порто $1.00

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку

Замовляти:

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Мілена Рудницька

НЕВИДИМІ СТИГМАТИ

Ціна: $16.25 з пересилкою

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АЛЕКСАНДЕР МАСВСЬКИЙ, член УНС Відд. 204-го ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н.Й., помер 6-го листопада 1983 року, на 50-му році життя. Нар. 1933 року в Пінську, Полісся. Членом УНС став 1973 року. Залишив у смутку дружину Христину і дітей Зорянну і Олександра. Похорон відбувся 11-го грудня 1983 року на цвинтарі св. Андрія, в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Мирон Заліпський, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 20-го ТРАВНЯ 1984 р.

Рочестер, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата 217-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в церковній залі св. Йосафата зі звичайним порядком нарад та обговорення справи 75-піття Ювілею Б-ва, яке відбудеться 2-го червня ц. р., о год. 6-ій веч. Ювілей відбудеться в тій самій церковній залі. Вкладки можна вже вплачувати від 1:30. Просимо членство прибути. — Ст. Васьків, предс., Ст. Мартинюк, кас., Ст. Приймак, фін. секр.

● ВАКАЦІЇ ●

„ВЕСЕЛКА"

Апартаменти, бонґала і кімнати винаймаємо на тижні. До 15 липня по знижених цінах.

Власники
Софія і Василь Циган зі синами.

Адреса:
WESELKA
121 E. Buttercup Rd.
Wildwood Crest, N.J. 08260
Tel.: 1-609-522-2811
Phila. 1-215 CE 2-9875

● РІЗНЕ ●

"MINERAL ICE"

Натуральна мазь для терплячих від болів — ревматичних, мускульних і суглобних запалень. Усуває болі лагідно і швидко. Чек на $13.95 за 1 фунт висилайте до:

"MINERAL", 2103 Niles-Cortland Road
Warren, Ohio 44484

HELP WANTED

HOUSEKEEPER

Adult family seeks non-smoking English-speaking, responsible, intelligent woman for long term live-in position. Cleaning, cooking, laundry, shopping. Must have recent checkable refs. & driver's license preferred. Only qualified persons need apply. Call Mon. thru Fri. after 9:30 a.m.
(212) 594-5300

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222